

Riet, waar wil je het wel en waar niet?

In mijn jonge jaren heb ik veel gekanoed, rond Leiderdorp, maar ook in Friesland. In de winter genoot ik daar volop. Van het kanoën over stille wateren, maar ook van het schitterende uitzicht op prachtige rietkragen: zilveren pluimen op goudgele stengels, glanzend in de zon. Iets mooiers heb ik zelden gezien.

Riet komt in Nederland overal voor waar water is en ook veel op drogere plekken. Je verwacht dan dat iedereen riet kent. Dat blijkt niet zo te zijn. Daarom volgt nu een lesje riet herkennen.

Riet is een gras, dat enkele meters hoog kan worden. De bladeren zijn draaibaar over de stengel, dan scheurt het niet kapot bij storm. Daar waar het blad aan de steel zit zie je een rijtje haartjes. In elk blad heeft de duivel lang geleden zijn tanden gezet: de duivelsbeet. De duivelsbeet is nog steeds zichtbaar als een zigzag lijntje.

Waarom de duivel dat gedaan heeft? Google

“riet duivel natuurverhalen” en je krijgt een mooi verhaal te lezen.

Als je in Nederland bij een gras de combinatie draaibare bladeren, haartjes en duivelsbeet ziet heb je riet voor je.

Wij mensen zijn niet de enigen die van riet genieten. Ook veel dieren doen dat. Net zoals we bosvogels, weidevogels en watervogels kennen, kennen we ook rietvogels. Die vogels komen alleen maar voor als er – geschikt – riet voor ze is. Sommige hebben oud (in de winter niet gemaaid) riet nodig, andere jong riet, voor nesten en/of voedsel. Het is bijzonder dat een groep vogels naar een enkele plantensoort onderscheiden wordt. Ik ken geen andere plantensoort waarvoor dat het geval is. Dit geeft wel aan hoe belangrijk riet is voor die vogels.

Je zou het niet verwachten, maar de oppervlakte riet in Nederland gaat achteruit. Dat geldt alleen voor waterriet. Je hebt riet dat in water en riet dat op land groeit. Door waterpeilbeheer, golfslag, recreatie en vraat door ganzen neemt de oppervlakte waterriet af. Riet kan het land opgroeien met lange wortelstokken onder of bovenop de grond. Dat landriet lijkt de laatste jaren steeds meer oppervlakte in te nemen. Fijn voor rietvogels, maar als het riet dicht opeen groeit is dat minder fijn voor andere planten. Die worden weggeconcentreerd door het riet.

Als riet in weilanden doordringt grazen de koeien de jonge stengels weg. Zo wordt het landriet in toom gehouden.

Maar bij vochtige graslanden die niet begraaasd worden, zoals b.v. in de Munnikkenpolder (Leiderdorp), ruikt het landriet steeds verder op. Daar zullen maaimachines de taak van de grazers over moeten nemen én al voor de eerste keer gaan maaien op het moment dat het riet dat het minst kan hebben, op of iets vóór de langste dag. Dan is er kans dat er een mooie afwisseling van landriet en bloemrijke graslanden ontstaat. We willen toch allen graag genieten van zowel het mooie riet als van veel bloemen!